

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fākss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

**SIA "Sadzīves centrs
„Kristāls””**
Reģ.nr.51503029481,
Dobeles ielā 30a,
Daugavpilī, LV - 5404

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma
noteikumiem

Rīgā

2007.gada 9.novembrī

Nr.52 -lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – *PTAC*) 2006.gada 6.martā izdeva administratīvo aktu Nr.15-07/1553 (turpmāk – *Administratīvais akts*), ar kuru SIA „Sadzīves centrs „Kristāls”” (turpmāk – *Sabiedrība*) tika uzdots grozīt netaisnīgos līguma noteikumus.

2007.gada 28.septembrī saņemta *Sabiedrības* 2007.gada 26.septembra vēstule Nr.20, kurā tika sniegta informācija par *Administratīvā akta* izpildi. Vēstulei pievienota ar patērētāju noslēgta ķīmiskās tīrītavas pakalpojuma līguma kopija (turpmāk – *Līgums*), kas noslēgts pēc *Administratīvā akta* spēkā stāšanās. *PTAC* sakarā ar to, ka *Sabiedrības* pārstrādātā *Līguma* 9.punktā tika ietverts jauns netaisnīgs līguma noteikums un tādēļ, ka ar *Administratīvo aktu* uzliktais tiesiskais pienākums nebija izpildīts pilnībā, 2007.gada 15.oktobra vēstulē Nr.8-31/8377 aicināja izslēgt netaisnīgo *Līguma* 9.punkta noteikumu, kā arī izskaidroja, kādēļ *Administratīvais akts* vēl pilnībā nav izpildīts, aicinot iesniegt pārstrādāto līguma projektu.

2007.gada 29.oktobrī *PTAC* saņemta *Sabiedrības* 2007.gada 25.oktobra vēstule Nr.24, kurā *Sabiedrība* norāda, ka neuzskata *Līguma* 9.punkta noteikumu par netaisnīgu, jo *PTAC* ir pārāk šauri iztulkojis *Civillikumā* ietverto aizturējuma tiesību būtību. *Sabiedrība* atsauca uz *Civillikuma* 841.un 842.panta noteikumiem, no kuriem izriet, ka arī apģērbs ir ķermeniska, kustama un patērējama lieta. Līdz ar to *Sabiedrība* uzskata, ka *PTAC* izdarītie secinājumi, ka aizturējuma tiesības ir attiecināmas vienīgi uz ķermeniskām un nekustamām lietām, nav pamatota. *Sabiedrība* uzskata, ka šādu viedokli pamato *Civillikuma* 1737.pants, kas nosaka, ka aizturējuma tiesību var izlietot tikai tad, ja aizturētājs ieguvus lietu savā valdījumā tiesiskā kārtā un kad viņa prasījums pret pretējo pusi atrodas sakarā ar aizturēto lietu un pie tam saistība ir jau izpildāma un

nav aprobežota ne ar nosacījumu, ne ar termiņu. Tāpat arī *Sabiedrība* atsaucas uz *Civillikuma* 1738.panta 5.punktu. Līdz ar to *Sabiedrība* uzskata, ka *Līguma* noteikumu 9.punkts izstrādāts atbilstoši *Civillikumā* ietvertajam regulējumam par aizturējuma tiesībām un *PTAC* nav likumīga pamata prasīt to atcelt.

PTAC saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 6.punkta noteikumiem ir izvērtējis *Līguma* 9.punkta noteikumu, kas *Administratīvā akta* izdošanas brīdī nebija iekļauts patērētājiem piedāvātajos ķīmiskās tīrītavas pakalpojumu sniegšanas līgumos un *Sabiedrības* paskaidrojumā minēto un secina:

Līguma 9.punkts paredz, ka „(...) *Atbilstoši Civillikuma 1734.pantam, uzņēmums ir tiesīgs šajā situācijā piemērot aizturējuma tiesības līdz brīdim, kad Klients pilnā apjomā norēķinās ar pakalpojuma sniedzēju par izstrādājuma uzglabāšanu*”.

PTAC norāda, ka aizturējuma tiesība ir personai, kuras rokās atrodas kāda lieta, to neizdot tik ilgi, kamēr nav nolīdzināts kāds viņas pašas prasījums (*Civillikuma* 1734.pants). Savukārt konkrētus gadījumus, kad aizturējuma tiesību var izmantot kā tiesiskās aizsardzības līdzekli, nosaka *Civillikuma* tālākie panti.

Šāda tiesība ir, pirmkārt, zemes gabala iznomātājam, ja nomnieks nokavē nomas maksājumus vai ir radījis pamatu citādiem no līguma izrietošiem prasījumiem. Tāda pati tiesība ir iznomātājam pret apakšnomnieku, kuram nomnieks nodevis tālāk savas nomas tiesības (*Civillikuma* 1735.pants). Otrkārt, aizturējuma tiesība ir ēkas, telpas vai augļu iegūšanai neparedzēta zemesgabala izīrētājam pret īrnieku vai apakšīrnieku tādu prasījumu dēļ, kuri izriet no īres līguma (*Civillikuma* 1736.pants). Tāpat arī aizturējuma tiesība paredzēta Jūras kodeksā. *PTAC* norāda, ka svešas lietas aizturējuma tiesība ir izņēmums no vispārējā principa, pēc kura jebkuri konflikti atrisināmi tiesas ceļā. Tāpēc aizturējuma tiesības izmantojamas tikai *Civillikuma* sestās apakšnodaļas pirmās apakšnodaļas 1734.pantam sekojošajos pantos noteiktajā kārtībā un gadījumos. Aizturējuma tiesības nedrīkst pielietot gadījumos, kas nav noteikti normatīvajos aktos, bet tikai iepriekš minētajos gadījumos, kas paredzēti *Civillikuma* 1735. un 1736.pantā (skat., arī Torgāns K. Saistību tiesības I, Tiesu nama aģentūra, Rīga, 2006, 218.lpp, *Civillikuma* komentāri. Saistību tiesības. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Mans Īpašums, 2000, Rīga, 244.lpp).

Līdz ar to *Civillikums* pretēji *Sabiedrības* norādītajam neparedz aizturējuma tiesību izmantošanu citos gadījumos kā tas noteikts šajā nodaļā un citos normatīvajos aktos. Tā kā *Līguma* 9.punktā noteiktais gadījums nav paredzēts normatīvajos aktos – *Sabiedrība* tiesiskajās attiecībās, sniedzot ķīmiskās tīrītavas pakalpojumu nav uzskatāma ne par iznomātāju, ne arī par ēkas, telpas vai augļu iegūšanai neparedzēta zemesgabala izīrētāju, tad *Līguma* 9.punktā šādas tiesības iekļautas nepamatoti un līdz ar to šāds noteikums daļā, kas paredz, ka „*Atbilstoši Civillikuma 1734.pantam, uzņēmums ir tiesīgs šajā situācijā piemērot aizturējuma tiesības līdz brīdim, kad Klients pilnā apjomā norēķinās ar pakalpojuma sniedzēju par izstrādājuma uzglabāšanu*” saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta trešās daļas 1.punktu ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu.

Vienlaikus *PTAC* norāda, ka pretēji *Sabiedrības* norādītajam savā 2007.gada 15.oktobra vēstulē Nr.8-31/8377 ir sniedzis izsmeļošu atbildi, kā rīkoties ar N.Dzjumanes nodoto mēteli, tās trešās lappuses pēdējā rindkopā norādot, ka *PTAC* „ir sazinājies ar Patērētāju, kas informēja par to, ka, lai ķīmiskajā tīrītavā nodoto mēteli

saņemtu atpakaļ, Patērētāja vērsīsies pie Sabiedrības. Līdz ar to aicinām Sabiedrību vienoties ar Patērētāju par mēteļa izsniegšanas laiku.” Tāpat arī PTAC norāda, ka PTAC normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros nav tiesīgs glabāt patērētājiem piederošas mantas. Līdz ar to aicinām vairs nesūtīt Sabiedrības ķīmiskajā tīrītavā nodotās un neizņemtās patērētāju mantas, pretējā gadījumā Jums tās tiks nogādātas atpakaļ.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz PTAL 25. panta ceturtās daļas 6.punktu, astotās daļas 1.punktu, devīto un desmito daļu, 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo, trešās daļas 1.punktu, piekto un septīto daļu, 2006.gada 1.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.632 “Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums” 4.13., 6.4., 6.10.apakšpunktiem, PTAC uzdod Sabiedrībai:

1) pārtraukt pildīt tāda paša satura kā Līguma 9.punkta noteikums daļā, kas paredz, ka „(...)Atbilstoši Civillikuma 1734.pantam, uzņēmums ir tiesīgs šajā situācijā piemērot aizturējuma tiesības līdz brīdim, kad Klients pilnā apjomā norēķinās ar pakalpojuma sniedzēju par izstrādājuma uzglabāšanu”, kuru Sabiedrība un patērētāji nav atsevišķi apsprieduši, ar patērētājiem noslēgtajos aizdevuma līgumos;

2) **mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas grozīt patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos** šajā administratīvajā aktā norādīto netaisnīgos Līguma 9.punkta noteikumus daļā, kas paredz, ka „(...)Atbilstoši Civillikuma 1734.pantam, uzņēmums ir tiesīgs šajā situācijā piemērot aizturējuma tiesības līdz brīdim, kad Klients pilnā apjomā norēķinās ar pakalpojuma sniedzēju par izstrādājuma uzglabāšanu”;

3) **sniegt informāciju** PTAC par administratīvā akta izpildi pirms administratīvā akta nolemjošās daļas 2.punktā noteiktā izpildes termiņa beigām atbilstoši PTAL 25.panta desmitās daļas noteikumiem (t.sk., iesniedzot arī grozīto līguma projektu).

Šis administratīvais akts stājas spēkā no tā paziņošanas brīža adresātam. Saskaņā ar PTAL 25.panta devītās daļas noteikumiem šī administratīvā akta pārsūdzēšana neaptur tā izpildi.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātam, iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta apstrīdēšanu PTAC (K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013).

Direktora vietā

direktora vietniece

B.Liepiņa

(...)